

TOIVOJA-verkkokoulu

Verkkokoulussa
esitellyt työkalut

Osio 1: Tietoa sairastumisen vaikutuksista lähipiiriin

[Oppaat](#) -sivustolle on koottu monenlaisia oppaita niin omaisten kuin ammattilaisten käyttöön. Sieltä löytyvät muun muassa:

- Omaisen ABC-opas ja hyvinvoinnin harjoituskirja
- Läheisuupumuksen omahoito-opas
- Miten puhua lasten kanssa vanhemman mielenterveydenhäiriöstä? -opas

[Ammattilaisten aineistopankki](#)

Ammattilaisten aineistopankista löytyy niin tietoa kuin työkaluja omaisten huomiointiin.

[Huomioi omaiset – malli](#) on ammattilaisille tarkoitettu työkalu omaisen tuen tarpeen arviointiin, silloin kun läheisellä on mielenterveys- tai päihdeongelmia.

Osio 2: Omaissuhteiden erilaisuuden tunnistaminen

Nuorten hoivaajien tunnusmerkistö - antaa tietoa siitä, millaisesta nuoren käyttäytymisestä ja millaisista piirteistä nuoren hoivaajan voi tunnistaa.

Ikääntyneiden huolikortti. Kuormittavan elämäntilanteen puheeksi ottaminen. Malli on kehitetty erityisesti ikääntyneiden palveluihin, mutta sopii kaikenikäisille.

Kysy, älä oleta – opas kulttuurisen moninaisuuden kohtaamiseen mielenterveystyössä tarjoaa hyödyllisiä näkökulmia omaan työhön kaikille maahan muuttaneita työssään kohtaaville. Opas on suunnattu erityisesti psyykkisesti sairastuneiden läheisten parissa työskenteleville.

Riskikartoitustyökalu – ammattilaisille suunnattu työkalu, jonka avulla voi kartoittaa omaistilanteessa olevan henkilön suojaavia- ja riskitekijöitä.

Osio 3: Informaatiota sopeutumisen vaiheista

[Omaisneuvonnan käsikirja](#) antaa tietoa, opastusta ja näkökulmia omaisille suunnatun keskustelutuen antamiseen.

[Omaisnen opas](#) antaa omaiselle perustietoa tilanteessa, kun läheinen on sairastunut psyykkisesti.

[Kysy nuorelta -opas](#) antaa tietoa ja keinoja tunnistaa ja kohdata nuori, jonka läheinen sairastaa psyykkisesti tai käyttää päihteitä väärin.

[Omaisnen polku -työkalu](#) omaiselle auttaa jäsentämään omaa tilannetta.

Osio 4: Vahvistetaan toipumista

Omaisien toipumista tukevat toimintamallit – muistilista ammattilaisten ja työyhteisöjen reflektion tueksi. Pohjautuu tietoon positiivista mielenterveyttä tukevista ympäristöistä.

Näyttöön ja toipumisorientaatioon perustuva toiminta. Työkalun avulla voi tunnistaa ja reflektoida työyhteisön toimintatapoja.

Osio 5: Omaiset osana hoitokokonaisuutta

[Huomioi miesomainen – puheeksi ottamisen malli ammattilaisille](#)

antaa vinkkejä puheeksi ottamiseen sekä asiakkaan että omaisen kanssa.

[Kuinka sinä voit -kysymyslista](#) omaiselle auttaa tarkastelemaan omaa vointia, tunteita sekä stressi- ja suojaavia tekijöitä.

[Lapset puheeksi – lokikirja](#) on konkreettinen työkalu lasten näkökulman puheeksi ottamiseen ja vanhemmuuden tukemiseen. Mallin käyttäminen edellyttää koulutuksen käymistä.

Psykiatrisen hoitotahdon tekemiseen löytyy erilaisia mallipohjia keskus- ja yliopistosairaaloiden verkkosivuilta.

Osio 6: Apua omaiselle itselleen

Omaistesti, jolla voi tunnistaa kuormittavan omaistilanteen.

Hyvä arki lapselle -opas antaa näkökulmia vanhemmuuteen ja lasten hyvinvointiin, kun perheessä on psyykkistä sairautta.

ABC – hyvinvoinnin tehtäväkirja on käytännöllinen tehtäväkirja oman hyvinvoinnin pohtimiseen.

Mitä minulle kuuluu - opas on käytännönläheinen opas kaikille, jotka ovat huolissaan läheisen mielenterveydestä tai päihteidenkäytöstä.

Osio 6: Apua omaiselle itselleen

Tukea-verkkokurssi omaisille. Itsenäisesti verkossa suoritettava verkkokurssi omaisen hyvinvoinnin ja jaksamisen tueksi.

Mahdollisuuksia palvelutarjotin on laaja tietopaketti eri teemoista, jotka koskettavat omaisten elämää. Palvelutarjottimelta löytyy myös harjoituksia sekä kerrotaan muista palveluista.

Osio 6: Apua omaiselle itselleen

Valtakunnallisia palveluita

[Valtakunnallinen terapianavigaattori](#)

[Omaolon oirearviot](#)

[Mielenterveystalo](#)

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

